Raadsvergadering

Zaaknummer Z25148995
Onderwerp: Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)
Portefeuillehouder: Burgemeester R. Beukers

Aan de raad.

Voorstel

1. Kennisnemen van de voorlopige jaarstukken 2024 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland;
2. Kennisnemen van de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland;
3. Voorstellen om bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland een positieve zienswijze in te dienen op de resultaatbestemming van de voorlopige jaarstukken 2024
4. Voorstellen om bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026;
5. Voorstellen om de bijdrage aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de Programmabegroting 2026 structureel te verhogen met € 247.156.
6. Het bestuur van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland met bijgevoegde (concept)brief over de besluitvorming informeren.

Kern van het voorstel, samenvatting
De voorlopige jaarstukken 2024 zijn op 24 maart 2025 door het Algemeen Bestuur van de VrZW vastgesteld. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen voor 19 juni 2025. Daarna kunnen de jaarstukken 2024 door het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025 definitief worden vastgesteld. De gemeenteraad wordt voorgesteld om hier een positieve zienswijze voor af te geven aan de VrZW.

De ontwerpbegroting 2026 is ook op 24 maart voorlopig vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VrZW. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen voor 19 juni 2025. Daarna kan de begroting 2026 door het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025 definitief worden vastgesteld. De gemeenteraad wordt voorgesteld om hier een zienswijze voor af te geven aan de VrZW.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect
Conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling VrZW worden de jaarstukken ter kennisname toegestuurd aan de raad, uitgezonderd het vaststellen van de resultaatbestemming. Conform artikel 13 van de gemeenschappelijke regeling wordt de raad in de gelegenheid gesteld hierop binnen 12 weken een zienswijze te geven.

Conform artikel 22 van de Gemeenschappelijke regeling wordt uw raad in de gelegenheid gesteld binnen 12 weken een zienswijze te geven op de begroting 2026.

Toelichting en argumenten
Voorlopige jaarstukken 2024

In 2024 heeft Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt die van invloed zijn op de voorlopige jaarstukken. In oktober vond de vijfjaarlijkse visitatie plaats, waarbij de organisatie werd beoordeeld op haar prestaties en samenwerking. Hieruit kwam naar voren dat VrZW sterk is dankzij betrokken medewerkers en korte communicatielijnen, maar dat er nog kansen liggen om de interne samenwerking en diversiteit verder te versterken.

2024 markeerde ook het tienjarig bestaan van VrZW, wat werd gevierd met diverse evenementen, waaronder een open Veiligheidsdag, een feest voor medewerkers en vrijwilligers en een netwerkcongres gericht op samenwerking en vrijwilligheid.

Op strategisch vlak zijn belangrijke stappen gezet in crisisbeheersing, brandweerzorg en samenwerking met de GGD. Financiële middelen uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding zijn ingezet om de informatiepositie te verbeteren, terwijl de eerste fase van de hervorming binnen de brandweerorganisatie heeft geleid tot de werving van nieuwe medewerkers en structurele investeringen in paraatheid. Daarnaast is gewerkt aan de toekomstverkenning van de brandweerketen, waarbij de resultaten in 2024 zijn gepresenteerd en verdere uitwerking daarvan in 2025 zal plaatsvinden.

Ook op het gebied van samenwerking zijn er ontwikkelingen geweest. De businesscase voor ‘Samen Sterker’ met de GGD is goedgekeurd en de voorbereidingen voor een gezamenlijke huisvesting zijn gestart, hoewel de ingebruikname van het vernieuwde pand is uitgesteld tot 2026.

Ontwerpbegroting 2026
In 2026 staat de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland voor diverse strategische ontwikkelingen. De crisisbeheersing wordt toekomstgericht versterkt, waarbij de focus ligt op landelijke en interregionale informatiedeling en een grotere inzet bij langdurige en nieuwe crises. Dit komt voort uit bestuurlijke afspraken die sinds 2023 structurele financiering hebben vrijgemaakt voor een robuustere crisisaanpak.

Daarnaast vindt er een verschuiving plaats van regelgerichte naar risicogerichte advisering, onder andere in het kader van de implementatie van de Omgevingswet. Dit vereist investeringen in kennisontwikkeling, samenwerking en datagestuurde toezichtmethoden. Op brandveiligheid wordt gerichter ingezet door meer datagedreven prioritering, waarbij inspecties worden geoptimaliseerd om risicolocaties effectiever te controleren.

Ook de brandweerzorg wordt toekomstbestendig gemaakt door investeringen in technologie, opleiding en duurzaamheid. Innovaties zoals drones en blusrobots worden verkend om de brandweerorganisatie flexibeler en efficiënter te maken.

De economische factoren, zoals stijgende kapitaallasten door technologische vernieuwing en inflatie, zorgen voor financiële uitdagingen. Er wordt onderzocht hoe deze kosten beheersbaar kunnen blijven zonder de operationele slagkracht te verminderen.

Financiële middelen en effecten begroting
Iedere deelnemende gemeente betaalt een jaarlijkse voorlopige bijdrage aan de begroting van de VrZW (naar rato van het inwonertal). Het exploitatieresultaat wordt verrekend: een positief resultaat

betekent een teruggave, maar bij een negatieve uitkomst moet de gemeente bijbetalen. De VrZW werkt met een sluitende, taakstellende begroting als uitgangspunt.

Voorlopige jaarstukken 2024
Financieel gezien is 2024 met een positief saldo afgesloten van € 141.252,-, ondanks stijgende loonkosten en prijsontwikkelingen. Het positieve saldo is ontstaan door lagere vergoeding vrijwilligers als gevolg van minder incidenten in 2024, gerichte vacaturesturing en incidentele aanvullende baten. De VrZW stelt voor het positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve om de solvabiliteitsratio te verbeteren. Het versterken van de solvabiliteitsratio draagt bij aan de langetermijnbestendigheid van VrZW en zorgt het ervoor dat de organisatie flexibel en wendbaar blijft, zelfs in een financieel onzekere toekomst.

Ontwerpbegroting 2026
De begroting van VrZW voor 2026 bedraagt afgerond €49 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk in de Brede doeluitkering Rampen (BDUR) en de bijdragen van de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage is geïndexeerd met 4,8% in 2026. Verwacht wordt dat de kapitaallasten in de meerjarenbegroting zullen oplopen door investeringen in technologie en de kosten van toekomstige investeringen. De begroting 2026 van VrZW volgt het beleidsplan 2025-2028.

Gemeentelijke bijdrage 2026

Tabel: Gemeentelijke bijdragen *bedragen x € 1.000*

Gemeente	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026 3e trache TBBZ index 4,79%
Edam-Volendam	3.632.736	3.879.892

De gemeentelijke bijdrage 2026 voor Edam-Volendam is volgens de begroting € 3.879.892. Er is in de Programmabegroting 2025 van Edam-Volendam voor 2026 een bijdrage begroot van € 3.632.736. Dit brengt een tekort in de begroting in 2026 met zich mee van € 247.156. De bijdrage aan de VrZW in de Pogrammabegroting 2026 dient hiervoor structureel te worden verhoogd met € 247.156. Deze bijstelling van € 247.156 leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting met € 247.156.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven
De begroting voor 2026 sluit met een negatief saldo van €1,6 miljoen. Dit komt doordat in de miljoenennota het Rijk een korting heeft doorgevoerd van 10% op de BDuR. Dit zorgt voor een tekort van € 650.000 vanaf 2026 voor de VrZW. Verder is in de financiering van fase 1 van toekomstbestendige brandweerzorg rekening gehouden met een aanvullende bijdrage van het Rijk (€ 0,5 mln. in 2025 en ruim € 1 mln. vanaf 2026). Bij het onverhoopt uitblijven van de aanvullende rijksbijdrage wordt in 2025 de uitvoering van toekomstbestendige brandweerzorg getemporiseerd en vanaf 2026 mogelijk heroverwogen. Bij de Voorjaarsnota 2025 wordt duidelijk of de rijksbezuinigingen op rampenbestrijding en crisisbeheersing teruggedraaid worden.

Taakstelling 5%
Bij brief van 23 juli 2024 is er een verzoek ingediend door de wethouders financiën namens de colleges van de deelnemende gemeenten uit de regio Zaanstreek-Waterland aan de gemeenschappelijke regeling om rekening te houden met 5% lagere gemeentelijke bijdrage en om scenario's voor toekomstige taakuitvoering uit te werken, gerelateerd aan de financiële ontwikkelingen.

VrZW heeft scenario's voor de toekomst, inclusief bezuinigingen vanaf 2026, voorbereid, waarbij ook de taken en middelen van gemeenschappelijke regelingen worden heroverwogen. De uitgewerkte scenario's zijn kortgezegd:

Scenario A (Samenwerking): Intensiveren van samenwerking met buurregio's en GGD-ZW om de veiligheid te behouden met besparingen van €712.000 op korte termijn en €2.079.000 op middellange termijn.
Scenario B (Preventie): Voortzetten van het programma "Brandveilig Leven" om kwetsbare groepen te blijven bereiken, met besparingen van €160.000.
Scenario C (Jeugdbrandweer): Voortzetten van de Jeugdbrandweer en Young Fire Rescue Team voor de maatschappelijke en organisatorische meerwaarde, met besparingen van €50.000.
Scenario D (Waterongevallen): Voortzetten van de duiktaak om levensreddende hulp bij waterongevallen te waarborgen, met besparingen van €200.000.
*Scenario E (*Goed Werkgeverschap): Voortzetten van activiteiten voor de fysieke en mentale weerbaarheid van medewerkers, met besparingen van €135.000.
Scenario F (Expertisebundeling): Voortzetten van gemeentelijke taken, zoals risicobeheersing en bouwplantoetsing, door VrZW om kennis en samenwerking te behouden, met besparingen van €960.000.
Scenario G (Vrijwilligheid): Handhaven van alle brandweerposten om de vrijwilligheid te behouden en de maatschappelijke weerbaarheid te versterken.
Scenario H (Verduurzaming): Temporiseren van verduurzamingsmaatregelen om kosten te beheersen, met besparingen van €50.000.

Het Algemeen Bestuur heeft de voorkeur uitgesproken de scenario's B tot en met G niet te implementeren en niet te verwerken in de begroting nu dit uiteindelijk kan zorgen voor extra kosten en het ook deels wettelijke taken betreffen. Scenario A en H kunnen volgens het Algemeen Bestuur worden doorgevoerd. Deze scenario's gezamenlijk voldoen op korte termijn niet aan de gevraagde 5% besparing, maar aan 2% binnen drie jaar en 5% binnen zeven jaar.

De concrete financiële vertaling van de scenario's naar de begroting 2026 wordt bij het definitief vaststellen van de begroting in september 2025 vastgelegd.

Uitvoering of vervolgproces
Het Algemeen Bestuur van de VrZW zal de ingediende zienswijzen van de deelnemende gemeenten bespreken in hun vergadering op 2 juli 2025.

Participatie en communicatie
Tijdens de besluitvormende raad op 22 mei 2025 wordt er een besluit genomen over de te geven zienswijzen op de jaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de VrZW. Na dit besluit zal er een brief met deze zienswijzen worden verstuurd naar het Algemeen Bestuur van de VrZW.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten
Het voorgaand beleidsplan is in februari 2025 aangeboden aan de gemeente. Vanuit de raad is er een positieve zienswijze gegeven op het beleidsplan 2025-2028 (Voorstelnummer D-RVS - 25376598 Agendanummer Zaaknummer Z24144871). Het beleidsplan is op 24 maart 2025 door het Algemeen Bestuur van de VrZW vastgesteld. Vergadering 27 februari 2025: Agenda EdamVolendam - Raadsvergadering donderdag 27 februari 2025 23:00 - 00:30 - iBabs Publieksportaal

Bij brief van 12 december 2024 is de kadernota 2026 ter informatie verstuurd aan de raad.

Bijlagen

1. Brief over de voorlopige jaarstukken VrZW 2024;
2. Voorlopige jaarstukken VrZW 2024
3. Brief over de ontwerpbegroting VrZW 2026
4. Ontwerpbegroting VrZW 2026
5. Conceptbrief zienswijze

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,	de burgemeester,
C. Rijnberg	R. Beukers

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Beukers, R.J. (Rick)
r.beukers@edam-volendam.nl
26-05-2025 16:36
a6152a2c966275c57c562b43673458bb3e114fb28b46ace2ef45020110105715

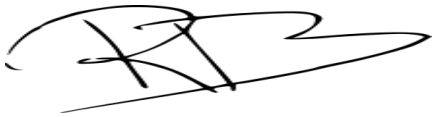

Rijnberg, C. (Cees)
c.rijnberg@edam-volendam.nl
26-05-2025 16:41
835a742f9ecb3626c74e8e15198f5848f68dc5c5acac6863293c532c89816993

